

[Steen Folke]

bevægelse, der har sat kampen mod de 572 atomraketter øverst på dagsordenen.

Besvarelse

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

SF og VS skal have tak, fordi regeringen får denne lejlighed til at give folketingsen samlet redegørelse for udviklingen med hensyn til NATOs såkaldte dobbeltbeslutning vedrørende de nukleare mellemdistancevåben.

De seneste ugers debat om dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik tilsiger, at tinget nu får en forhåbentlig sober drøftelse af disse spørgsmål, der ifølge sagens natur må optage ethvert ansvarligt menneske.

Jeg skal først i korte træk gøre rede for omstændighederne i forbindelse med tilblivelsen af NATOs dobbeltbeslutning. Vi skal tilbage til midten af 1970'erne. I en tid havde de vestlige lande udvist en betydelig tilbageholdenhed med hensyn til indførelse af nye våbensystemer, men samtidig med, at Vesten holdt sig tilbage, indledte Sovjetunionen en kraftig oprustning af sine nukleare mellemdistancevåben, først og fremmest ved, at man begyndte opstillingen af de nye SS-20 missiler.

Disse SS-20 missiler er våben, som fra baser dybt inde i Sovjetunionen kan nå mål i Vesteuropa. Der er foreløbig udstationeret mere end 320 af disse SS-20 missiler – for at være helt nøjagtig: 324. De er hver udstyret med 3 sprænghoveder. De har hver en sprængkraft, der svarer til ca. 7 gange Hiroshimabomben.

Af disse 324 SS-20'ere vil ca. 220, sådan som de er anbragt i dag, kunne nå Vesteuropa. Resten er anbragt andre steder i Sovjetunionen og kan nå mål i Asien, Mellemøsten og andre steder.

Sovjetunionen har samtidig i betydeligt omfang bevaret sine ældre mellemdistancevåben af typen SS-4 og SS-5, og der er således tale om en meget betydelig sovjetisk oprustning, ikke blot en modernisering af allerede eksisterende våbensystemer. I alt har Sovjetunionen nu mere end 1.200 atomsprængladninger påmonteret langtrækkende atomraketter, og det er det, man kalder INF-missiler.

Det er klart, at denne udvikling måtte rejse to spørgsmål for de vestlige lande, som disse raketter er rettet imod: hvordan skal vi

sikre os imod denne truende overmagt, og hvordan skal vi undgå en kaprustning?

Interessen samler sig naturligt nok om det sidste spørgsmål: hvordan undgår vi kaprustningen, og det var ud fra ønsket om at skabe baggrund for en nedrustning på atomraketternes område, at NATO i december 1979 traf den såkaldte dobbeltbeslutning.

Spørgsmålet var først blevet behandlet på en lang række ministermøder, herunder et topmøde i sommeren 1978, og endelig i december 1979 besluttede NATO at foretage en modernisering af sine nukleare mellemdistancevåben, samtidig med at man opfordrede Sovjetunionen til at indlede øjeblikkelige forhandlinger med henblik på at få fjernet de sovjetiske SS-20 missiler.

Derefter begyndte NATO produktionen af i alt 572 nye INF-våben. Det drejer sig om 464 krydsermissiler og 108 Pershing II-raketter. Men selve udstationeringen af disse nye våben, som skulle afløse et tilsvarende antal ældre og kortererækkende INF-våben, skulle først begynde i slutningen af 1983. Forhandlingsstrategien over for Sovjetunionen var herefter, at NATO ville undlade at opstille disse nye atomvåben, hvis Sovjetunionen til gengæld ville fjerne sine SS-20 missiler.

NATOs moderniseringsbeslutning var derfor ikke et udtryk for, at man ønskede at øge atomoprustningen. Det var derimod et forsøg på at presse Sovjetunionen til forhandlingsbordet for at forhindre et kapløb på disse missilers område. Det fremgår klart af, at der samtidig med beslutningen om at modernisere NATOs våben blev truffet beslutning om omgående at indlede våbenkontrollforhandlinger med Sovjetunionen for om muligt helt at kunne undgå opstillingen af disse nye våben.

Dobbeltbeslutningens forhandlingstilbud indgår således på lige fod med moderniseringsbeslutningen, og dette var et resultat bl.a. af de bestræbelser, som den daværende socialdemokratiske regering, bl.a. med de nuværende regeringspartiers fulde støtte, udfoldede under drøftelserne i NATO.

Ved dobbeltbeslutningen tilsluttede samtlige de medlemslande, der deltager i NATOs integrerede militære samarbejde, sig begge elementer i beslutningen, dvs. både våbenkontrollen og moderniseringen. De forpligtede sig alle til at deltage i moderniseringsprogrammet. Nogle skulle deltage ved at modta-